

gere gif ud paa, at kun Eieren var bunden for 12 Aar, er Forholdet nu blevet det, at tillige Leieren er bunden for 12 Aar, og det vil i mangfoldige Tilfælde kunne blive i høi Grad generende for Leieren. Han kan altså ikke leie et Hus med Jord, uden at han er bunden for 12 Aar, selv om der viser sig Chancer for at komme ind i Forhold, under hvilke han bedre kan ernære sig.

Jeg skal med Hensyn til Karakteren af Lovforslaget indskrænke mig til disse faa Bemærkninger, idet jeg ibrigt skal tilføie, for ikke at misforstaa, at jeg paa ingen Maade tvivler om, at de Mænd, som have bragt Sagen frem, have følt den dybeste Trang til at gjøre Noget for Husmændene. Jeg er blot i Tvivl, for det Første, om der er Trang hos Husmændene til at faae gjort noget Saadant — thi det er der ikke præsteret noget virkeligt Bevis for — og dernæst om, at man her har truffet det Rette til Forbedring af deres Stilling. Smidler-tid, kjøndt jeg har disse Indvendinger, skal jeg ikke have Noget at erindre imod, at dette Lovforslag gaar til et Udvalg. Det er blevet udtalt om dette Things Betænkning ifjor, at den i det Væsentlige var en kritisk Betænkning, men at nu ønsker man at faae en indgaaende Behandling af Realiteten. Na, det skal jeg ikke have det Mindste imod at man kommer ind derpaa i et Udvalg, og kan det virkelig dokumenteres, at der er en virkelig Trang for Husmændene til at faae gjort Noget til Forbedring af deres Stilling, som fornødt kan gøres, uden at man — saaledes som her — det er min Overbevisning — gjør dem større Skade end Gavn, skal det være mig en Fornøjelse at være med dertil. Jeg antager, at det høie Thing vil være enige deri, og jeg skal anbefale, at Forslaget gaar over til anden Behandling, og forbeholder mig derefter at stille Forslag om Medsættelse af et Udvalg.

Casperien: Som den ærede sidste Taler (Steffensen) sagde, og som det jo vil være ærede Medlemmer bekendt, har dette Lovforslag før været til Forhandling her i Thinget. Det er jo en gammel Bekjendt; desværre kan jeg ikke sige, at det i den ærede sidste Talers — og vistnok i Flertallets Dine — er en god gammel Bekjendt. De Herrer se ikke paa det paa den Maade. Jeg tror, at det er en Feil; jeg tror, at det i det Hele er et Spørgsmaal, som med Nødvendighed maa komme frem, og som kræver sin Løsning. Den ærede sidste Taler anfede over Udtalelser i det andet Thing, der gif ud paa, at Forslaget i sin Tid paa en Maade kun var kommen frem for at faae

Forhandling med dette Thing om Sagen; men det er jo saa naturligt; det se vi jo fra ofte, at Fordringerne i et Lovforslag fra det ene Things Side stilles lidt høiere, for igjennem Forhandlinger at komme til Overenskomst. De Herrer have jo ved flere Leiligheder stillet Fordringerne lidt høiere for at have Noget at slaa af paa, og det er fuldstændig rigtigt. Men naar den ærede sidste Taler sagde, at man om Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger, i det andet Thing havde yttret, at det ikke egnede sig til at blive til Lov, saa tror jeg, at det ærede Medlem tager feil (Steffensen: Det har jeg ikke sagt!). Na, saa har jeg misforstaaet det ærede Medlem, men saadan lød det for mig. Nei, der har ikke i det andet Thing lydt en eneste Stemme angaaende dette Forslag, uden at det har viist sig, at de dernede tro, at dette Lovforslag fuldstændig egner sig til at blive til Lov. Der var som Grund til Lovforslaget fremsført nogle upaaviste Ankepunkter, sagde det ærede Medlem. Nei, Grundene til Lovforslaget ligge i Sagens Natur. Alle ere enige om, at saasnart en Mand har et lille Jordstykke paa længere Leiemaal, er det bedre for ham, end naar det er paa kort Leiemaal; det behøves der da ikke Bevis for. Er det ikke uretfærdigt og ubilligt, at en Eier kan paalægge en Mand at reparere en Eiendom og saa kan opsigte ham med et halvt Aars Opsigelse uden nogen Erstatning? Heller ikke her kan jeg se, at der behøves at drages noget Bevis frem; det ligger klart. Lovforslaget, som det foreligger her fra det andet Thing, er imødekommende overfor dette Thing i Henseende til, at der er udeladt den væsentligste Anstødssten, som blev fremsført i Betænkningen i Fjor, og som ogsaa kom frem i Udtalelser her, nemlig hele Spørgsmaalet om Fæstetvang paa Huslodder. Dette Spørgsmaal falder helt bort; der er ikke mere Tale om at lægge Fæstetvang paa Huse. Her foreligger kun Leiemaal med Erstatningsret og med længere Opsigelsesfrist. Desuden har det andet Thing gjort Uopsigeligheden gjældende baade for Eieren og Leieren, saaledes, at ved Leiemaal paa 12 Aar ikke alene Eieren, men ogsaa Leieren bindes. — Dernæst er der gjort den væsentlige Forandring i Begyndelsen af § 4, at man har udeladt: „Dele af Huse“ og sat „Huslodder“ i Stedet, hvilket jeg finder fuldkommen rigtigt. Som Lovforslaget fremtræder her, er der egentlig gjort to Hovedprinciper gjældende. Det ene er Erstatning for udførte Forbedringer paa Eiendommen, og det andet længere Leiemaal. Jeg tror nu, at det er fuldstændig billigt og retfærdigt, om disse to Principer kunne